

gans sicut in vtre aquas maris, ponens in thesauris abyssos. [& signasti terribili & laudabili nomi
 ni tuo, hoc est, Oceanum prætacto modo determinasti & specificasti, ad laudem & gloriam tu-
 am, qui es super omnia incomparabiliter metuendus & superlaudandus. Omnia em propter te-
 ipsum operatus es domine, & omnia fecisti vt timearis, quia in vniuersis & singulis ostendisti &
 resplendere iussisti bonitatem, sapientiam, & omnipotentiam tuam, quatenus hæc pefantes, ve-
 neremur & vereamur te ex tuarum consideratione creaturarum, Equod oēs timent, J: quidam
 ex oibus, & omnes benè sensati te metuunt filiali seu initiali timore. Nihilominus innumerabi-
 les sunt, qui non timent te, cum Salamon dicat Eccès 8. Quia non cito profertur iudicium, abs-
 que vilo timore filij hominum perpetrant mala. [& tremunt à vultu virtutis tuæ, J id est, ex consi-
 deratione intuitus præsentis omnipotentis tuæ, omnes cum tremore formidat te, iuxta sensum
 prætactum, imò cuncta creata quodammodo creatorem suum formidant, iuxta illud Eccè 16. Ec-
 cè cælum & cæli calorum, abyssus & vniuersa terra, & omnia quæ in eis sunt, in conspectu Dei
 commouebuntur, & cum conspexerit illa Deus, terrore concutientur. Ideò dixit Porphyrius, qd
 deum deorum polus, tellus, pontusque contremunt, & ipsa numina perhorrescunt. [& insusten-
 tabilis ira super peccatores comminationis tuæ. J id est, vltio tuæ comminationis, quam facis ini-
 quis, putà eterna damnatio, est intolerabilis valde. Fimmenta verò & inuestigabilis misericordia
 promissionis tuæ, J id est, pietas, gratia & gloria, quam bonis, iustis ac pœnitentibus promissisti,
 est infinita & impercrutabilis, quia in hac vita, inæstimabilem pietatem & gratiam eis impendis,
 & in futuro te ipsum ac tuisspiss beatificam fruitionem eis retribuis, ideò ait Apostolus: Oculus
 non vidit, nec auris audiuit, nec in cor hominis ascenderunt, quæ præparauit Deus diligētibus
 Sap. 11. se. [Quoniam tu es dominus Deus altissimus super omnem terram, longanimis J id est, diu expec-
 tans emendationem peccantium, [& multum misericors, J id est, naturaliter pius, & clementer
 subueniens miseris: imò tibi proprium est misereri & parcere, punire verò est quasi peregrinum
 & alienum à te, & propter peccantium prauitates hoc facis. [& pœnitens super malitias homi-
 num, J id est, iniquitatibus hominum pœnitentium piè indulgēs, & eos faciens pœnitere. Vel, per
 modum pœnitentis seu dolentis, te habens circa iniquos dum pœnitent, quia pœnam quam eis
 comminatus es, misericorditer eis relaxas. Hinc per Hierem. 18. dominus loquitur: Repetè loquar
 aduersus gentem & regnum, vt eradicem & destruaam illud, si pœnitentiam egerit gens illa, agam
 Iona. 4. & ego pœnitentiam super malo quod cogitavi vt facerem eis. Iona quoq; ait: Scio quia tu De-
 us clemens & misericors es, patiens & multa misericordiz, & ignoscens super malitia. Insuper di-
 citur Deus pœnitēs super malitias hominum, id est, per modum dolentis & tristantis se habens,
 propter vitia iniquorum, quæ detestatur & horret, propter quod air per Esaiam Laborauisti sustinēs.
 Et rursus Esa. 43. Præbisti mihi laborem in iniquitatibus tuis. Vndè & Malach. 3. fatur: Si af-
 figet homo Deum, quia vos configitis me? Ideò quoque hortatur Apostolus Ephè. 4. Nolite con-
 tristare spiritum sanctum Dei. [Tu autem domine secundum bonitatem tuam promissisti pœni-
 tentiam remissionis peccatorum J id est, salubrem contritionem promeritoriam & relaxationis cul-
 parum, quia frequenter testatus es in scripturis, quòd hi qui cordialiter dolēt de suis peccatis, in-
 quantum sunt offensa tuæ sanctitatis & contra iustitiam, consequantur à te remissionē omni-
 um suorum excessuum. Siquidem per Ezech. 18. loquutus es: Si impius egerit pœnitentiam, omni-
 um iniquitatum eius non recordabor amplius. Sapientie quoque u. dicitur neo: Diffimulas pec-
 cata hominum propter pœnitentiam. [& tu Deus iustorum. J Deus, omnium dominus est iure cre-
 ationis & vniuersalis prouidentie: iustorum verò specialiter dominus est, per gratiosam eorum
 gubernationem & speciale prouisionem, & per illorum obedientiam subiectionem ac debi-
 tam seruitutem. [Non posuisti pœnitentiam iustis, J uidelicet ipsi [Abraham, & Isaac, & Iacob]
 ac consimilibus, [his qui tibi non peccauerunt, J id est, remedium contritionis seu sacramētum
 pœnitentie talibus non prouidisti, in quantum sunt iusti, nec eis vt talibus, præcepisti pœnitere.
 Dicuntur autem hi non peccasse, non quòd sine venialibus vitam hanc peregerunt, sed quia vel
 non peccauerunt mortaliter, aut rarò sic peccauerunt, & de suis peccatis excellenter pœnitue-
 runt, ita quòd comparatione aliorum quasi non peccasse vidētur, iuxta quem modum S. Iob 17.
 loquitur: Neque repræhendit me cor meum in omni vita mea. Et iterum ibidem: Non pec-
 caui. Qui nihilominus rursus fatetur: Parce peccatis meis. Et ibidem: Signasti quasi in sacculo
 delicta mea. Item quæ: Si iustificare me uoliero, os meum condemnabit me. His itaque præ-
 missis, in quibus rex Manasses excellentiam Dei multiplicem deuotè confessus est, eius quoque
 iustitiam commemorauit, ad incutiendum sibi ac alijs salubrem timorem, & etiam diuinæ pieta-
 tis immensitatem ad excludendum desperationem, atque ad excitandum spem veniæ, cōsequen-
 ter sua confitetur ac desinet facinora. [Quoniam peccauit super numerum arenæ maris, J id est, in-
 numerabilia mala, & potest verbum istud per modum hyperbolicæ locutionis intelligi, & vtiq;
 grauiter & innumerabiliter valde peccauit vltra omnem æstimationem, non solum in propria
 per-